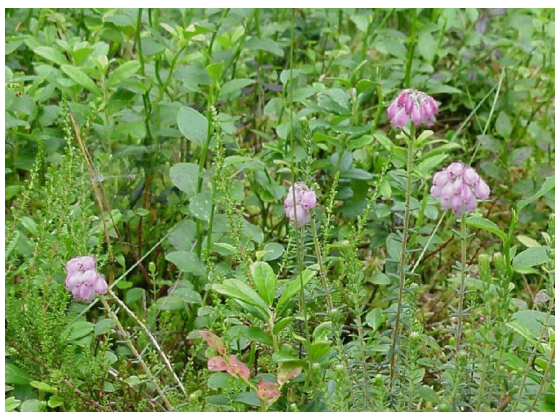

Naturvårds- och fiskeenheten
Torbjörn Nilsson
0501-60 53 95

Naturreservatet Gåran i Skövde kommun

Skötselplan

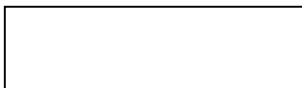

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Syfte	4
2. Allmän beskrivning	4
2.1 Administrativa data	4
2.2 Topografi och läge	4
2.3 Geologi och hydrologi	5
2.4 Markanvändning	5
2.5 Vegetation, flora och fauna	5
2.6 Kulturrehistoriska bevarandevärden	6
2.7 Friluftsliv	6
3 Mark och vegetationsvård	6
3.1 Övergripande mål	6
3.2 Generella riktlinjer och åtgärder	6
3.3 Uttransport vid älgjakt	7
3.4 Beskrivning av skötselområde	7
4 Friluftsliv	7
4.1 Övergripande mål	7
4.2 Information och anläggningar	7
5 Dokumentation och uppföljning	8
6 Sammanfattning av planerad naturvårdsförvaltning	8
7 Referenser	8

BILAGOR

Bilaga 3.1 Skötselplanekarta, skala 1:10 000, med naturtyper

1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och utveckla en gammal barrskog nästan helt utan spår av skogsbruk,
- bevara och utveckla värdefulla våtmarker,
- bevara höga naturvärden i anslutning till det angränsande naturreservatet Sydbillingen.

Syftet skall tryggas genom att:

- skogen och våtmarkerna lämnas till fri utveckling.

2. Allmän beskrivning

2.1 Administrativa data

Skyddsform:	Naturreservat
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Namn:	Naturreservatet Gåran
Kommun:	Skövde
Socken:	Häggum
Kartor:	Topografisk karta: 8D SO Ekonomisk karta: 083 45
Gräns:	Se skötselplanekarta, bilaga 3.1
Fastigheter och ägare:	Gåran 3:2 Ägare Siri Flink och Claes-Göran Flink

Ny fastighet omfattande av staten förvärvade delar av Gåran 1:2, 1:5 och 1:6
Ägare staten genom Naturvårdsverket

Areal:	Totalt:	27,8 ha
Naturtyper:	Barrskog	22,1 ha
	Våtmark	5,7 ha

2.2 Topografi och läge

Naturreservatet Gåran ligger på Sydbillingens sydsluttning, ca 2,5 km norr om Häggums kyrka i Skövde kommun. Reservatets lägsta delar är belägna ca 250 meter över havet och de högsta delarna ca 275 meter över havet. I norr gränsar reservatet till naturreservatet Sydbillingen, i övrigt omges det av produktionsskog.

2.3 Geologi och hydrologi

Billingen hör till Västergötlands platåberg vilka kännetecknas av ett antal olika kambrosiluriska lager med ett skyddande diabaslager högst upp. Naturreservatet är delvis beläget på platån och diabaslagret. Billingen, liksom de övriga platåbergen, har branta sluttningar i norr och flacka sluttningar i söder.

Reservatet har en mosaikartad struktur med öppna myrmarker, sumpskogar och fastmarksskogar. Området är hydrologiskt opåverkat. Det avvattnas främst åt söder av flera mindre bäckar.

2.4 Markanvändning

Gåran har lång kontinuitet som barrskog - området är markerat som barrskog även på den gamla ekonomiska kartan från 1877. Liksom i de flesta skogar i dessa trakter har skogsbete förekommit även på Gåran. Rester av gammal taggtråd finns i reservatet.

2.5 Vegetation, flora och fauna

Naturreservatet består av äldre granskog på fastmark, mer eller mindre öppna våtmarker med tall och björk samt sumpskogar med senvuxen gran och björk. I tabell 1 redovisas inom naturreservatet förekommande naturtyper och arealer för dessa.

Nr	Natura 2000-naturtyp	Areal (ha)	Vegetationstyp	Areal (ha)
1	Västlig taiga, 9010	22,1	Barrskog, huvudsakligen granskog av blåbärsris-typ	22,1
2	Skogbevuxen myr, 91D0	4,1	Skogbevuxen myr, huvudsakligen tallmosse av ris-typ	4,1
3	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn, 7140	1,6	Öppen myr, huvudsakligen fastmattevegetation av tuvull-Sphagnum magellanicum-typ	1,6
	Summa	27,8	Summa	27,8

Tabell 1. Inom naturreservatet förekommande naturtyper enligt Natura 2000-systemet (Naturvårdsverket 1997) och huvudsakliga vegetationstyper enligt Nordiska ministerrådet (1998). Arealuppgifter ges för de olika kategorierna var för sig.

Granen dominerar i reservatet med inslag av tall och björk. Speciellt i den västra delen av reservatet finns gammal granskog med grova granar. Många av granarna har lågt sittande grova grenar, vilket tyder på en period med en glesare skog. Numera är skogen sluten. I söder finns ett område som klassats som nyckelbiotop med gammal grov granskog och rikligt med död ved. Tillgången på död ved skiftar inom reservatet. Fältskiktet är tämligen sparsamt och består främst av blåbär och kruståtel.

I norr och centralt i reservatet finns mer eller mindre öppna myrmarker som hänger ihop med de myrar som finns inom naturreservat Sydbillingen. Myrvegetationen är till stor del tuvulldominerad mossevegetation, men partier med fattig till intermediär kärrvegetation dominerad av olika starrarter förekommer också. Den glesa trädvegetationen består mest av tall och björk. I

söder finns en mycket blöt våtmark glest bevuxen med tall och björk, av vilken endast västra delen ingår i reservatet. I norra kanten av denna våtmark rinner en bäck och norr härom finns branta bergspartier och rikligt med död ved.

I anslutning till myrmarkerna finns sumpskogar med senvuxen gran och björk. Träden har en rik epifytflora och blodlav växer mycket rikligt även på tunna grenar av granarna. Även vanligare arter av knappåslav har noterats på de äldre granarna.

Något modernt skogsbruk har inte förekommit, men det finns spår efter viss plockhuggning i reservatet. De enstaka stubbar som finns i den västra delen är helt övervuxna av mossor. I den östra delen har plockhuggning skett senast för 15-20 år sedan och körspåren syns fortfarande.

Helhetsintrycket av skogen är att den är orörd av modernt skogsbruk och området hänger väl samman med den vildmarkskaraktär som kännetecknar naturreservatet Sydbillingen.

Påträffade signalarter för skyddsvärd skog redovisas i tabell 2.

Art	Kategori
Mossor	
Blåmossa <i>Leucobryum glaucum</i>	S2
Vågig sidenmossa <i>Plagiothecium undulatum</i>	S3
Västlig hakmossa <i>Rhytidiadelphus loreus</i>	S3

Tabell 2. Signalarter för skyddsvärd skog, enligt Skogsstyrelsen (2000), funna inom reservatet. Kategorier för signalarter: (S2) Medelgott signalvärde, (S3) Högt signalvärde.

2.6 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inom naturreservatet Gåran finns inga fornlämningar enligt fornminnesregistret och inte heller några andra kända kulturhistoriska bevarandevärden.

2.7 Friluftsliv

Reservatet ligger inte inom område av särskilt intresse för friluftslivet.

3 Mark och vegetationsvård

3.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med skötselplanarbetet är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden i en skogs-myr-mosaik där traditionellt skogsbruk inte har bedrivits.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Hela naturreservatet med dess barrskogar, sumpskogar och myrar skall lämnas för fri utveckling. Inga skogliga aktiviteter som avverkning, gallring

eller röjning får göras. All död ved skall lämnas. Områdets hydrologi får inte ändras.

3.3 Uttransport vid älgjakt

Rättigheten att bedriva jakt inskränks inte genom reservatsföreskrifterna. I samband med älgjakt får, med iakttagande av den hänsyn som syftet med reservatet kräver, skjutna älgar transporteras ut ur reservatet med hjälp av traktor om detta bedöms nödvändigt. Körning får dock i sådant fall endast ske på fastmark. Eventuella markskador skall repareras.

3.4 Beskrivning av skötselområde

Inom reservatet finns endast ett skötselområde. De olika naturtyperna inom reservatet finns redovisade i tabell 1.

Skötselområde

Areal:	27,8 ha.
Beskrivning:	Naturreservatet domineras av äldre granskog som i stort sett saknar spår av modernt skogsbruk. Framförallt i de norra delarna finns myrmarker med ett glest trädskikt av tall och björk. I anslutning till myrarna finns sumpskogar med senvuxen gran och björk övervuxna av en frodig epifytflora.
Skötselmål:	Fri utveckling.
Kvalitetsmål:	En barrblandskog med sumpskogar och myrar med god tillgång på död ved av olika dimensioner. En artrik moss-, lav- och svampflora som är typisk för respektive biotop. På sikt ett större antal sällsynta och rödlistade arter.
Engångsåtgärder:	Inga.
Underhållsåtgärder:	Inga.

4 Friluftsliv

4.1 Övergripande mål

Endast gränsmarkeringar och en informationstavla skall sättas upp.

4.2 Information och anläggningar

Informationstavla skall sättas upp på den plats som är markerad på skötselplanekartan, bilaga 3.1. Tavlan skall utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar. Den skall innehålla karta över reservatet samt

beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten.

Gränsmarkeringar skall utföras enligt naturvårdsverkets anvisningar.

Informationsanläggningar skall tillses regelbundet och underhållas vid behov av naturvårdsförvaltaren.

Eftersom syftena med reservatet främst gäller bevarande av biologisk mångfald ska inga stigar eller andra anordningar anläggas i naturreservatet.

5 Dokumentation och uppföljning

En grundlig dokumentation av kryptogamfloran (mossor, lavar, svampar) är önskvärd för att kunna göra en uppföljning av områdets kvalitetsmål i framtiden. Denna dokumentation bör göras av en kryptogamkunnig person och bör innehålla uppgift om förekomst av signal- och rödlistade arter för respektive vegetationstyp. Kartor med inprickade förekomster för vissa utvalda arter bör utgöra komplement till artlistorna.

Skötselplanen bör revideras om uppföljningen indikerar att behov finns.

6 Sammanfattning av planerad naturvårdsförvaltning

Hela naturvårdsförvaltningen för naturreservatet Gåran bekostas av staten.

En sammanfattning och prioritetsordning på planerad tillsyn och uppföljning av skötsel- och kvalitetsmålen redovisas i tabell 3.

Skötsel, uppföljning och tillsyn	När	Prioritet
Gränsmarkering	1 gång	1
Skyltproduktion/upsättning	1 gång	1
Tillsyn av skylt, gränsmarkering, och reservatet som helhet	Vart 3:e år	2
Uppföljning: kryptogaminventering	Vart 30:e år	2

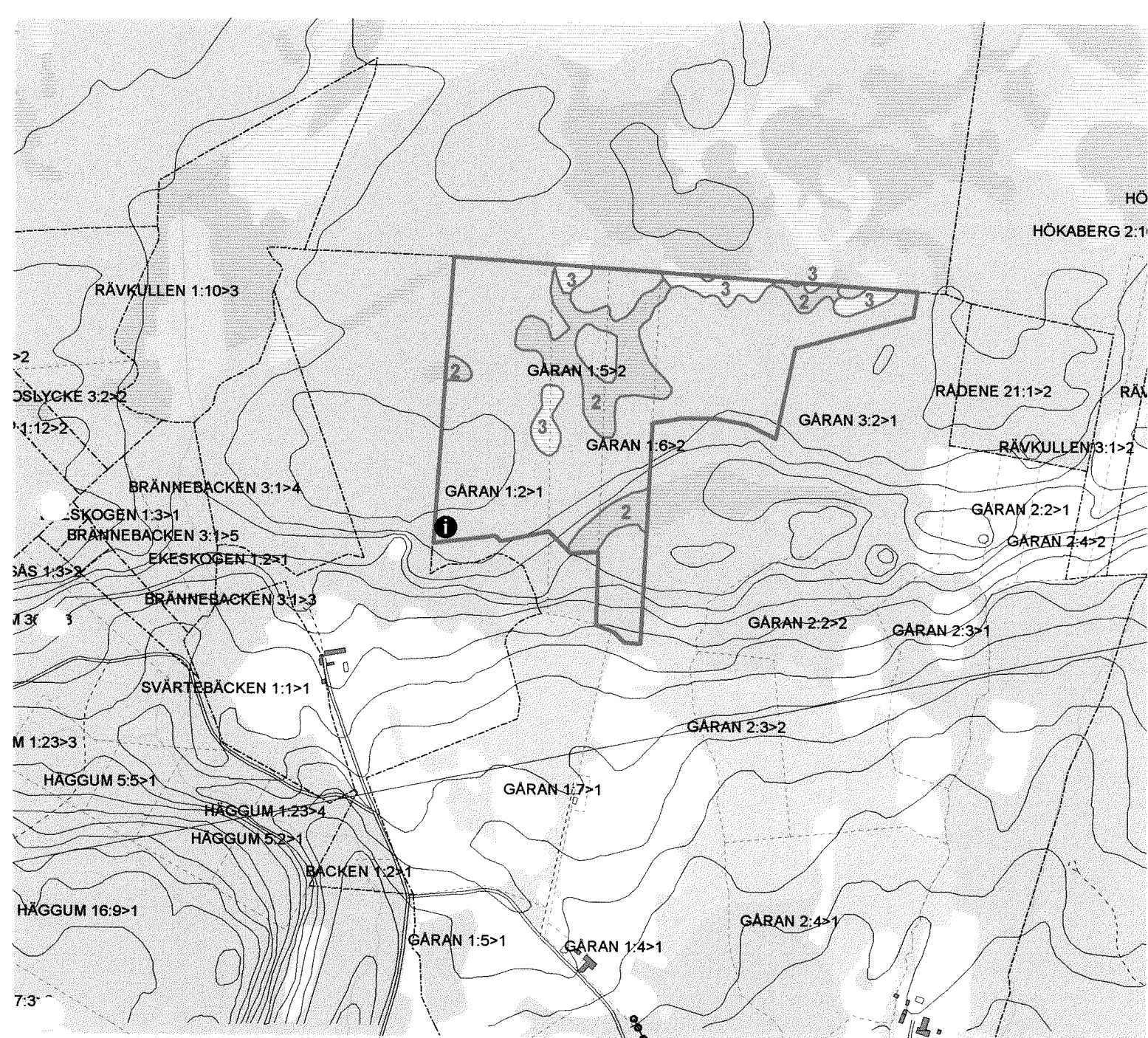
Tabell 3. Prioritering av föreslagna skötsel- och uppföljningsinsatser samt tillsyn, intervall för genomförande och prioriteringsgrad på åtgärden: (1) Högsta prioritet; (2) Hög prioritet; (3) Lägre prioritet.

7 Referenser

Naturvårdsverket 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*.

Nordiska ministerrådet 1998. *Vegetationstyper i Norden*. TemaNord 1998:510. Köpenhamn.

Skogsstyrelsen 2000. *Signalarter: indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsens Förlag, Jönköping.

Naturreseptatet Gårn

Skötselplanekarta

Bilaga 3.1

i

Skötselområde

1

Informationstavla

2

Västlig taiga

3

Skogsbevuxen myr

Öppna svagt välvda mossar, fattiga
och intermediära kärr och gungflyn

Skala 1:10 000

100 0 100 200 meter

Skötselplanekarta till Länsstyrelsens
beslut enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Tillhör Länsstyrelsens beslut
Diarienummer: 511-2044 2001

Denna karta utgör utdrag ur Ekonomiska kartan. Originalkartan finns hos Länsstyrelsen
och Lantmäterimyndigheten i Västra Götalands län. Godkänd från sekretesssynpunkt för spridning.